

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 6 marca 2024 r.

Poz. 2488

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.64.2024.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 29 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

orzekam

nieważność § 4 w zakresie wyrazów „W przypadku gdy w danym miesiącu nastąpiło odwołanie albo przyjęcie rezygnacji sołtysa lub upływa kadencja sołtysa” uchwały nr LXV/453/2024 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 stycznia 2024 r. w sprawie zryczałtowanych diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla sołtysów gminy Sieraków – ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 30 stycznia 2024 r. Rada Miejska w Sierakowie podjęła uchwałę nr LXV/453/2024 w sprawie zryczałtowanych diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla sołtysów gminy Sieraków (zwaną dalej „uchwałą”).

Jako podstawę prawną uchwały powołano: „art. 37 b ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40 ze zm.) w związku z § 3 i § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 roku w sprawie sposobu ustalenia należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz.U. 2000, nr 66, poz. 800 ze zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 2 lutego 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

W ocenie organu nadzoru przedmiotową uchwałę podjęto z istotnym naruszeniem normy kompetencyjnej wynikającej z art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.).

W myśl art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej. Przepis ten daje radzie gminy możliwość „wynagradzania” sołtysów i przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych poprzez przyznanie im diety oraz zwrotu kosztów podróży służbowej.

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości omawianych diet, organ nadzoru zwraca uwagę na wyrok WSA w Opolu z dnia 11 października 2012 r. (sygn. akt II SA/OP 387/12), w którym wyjaśniono, że użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 ustawy wyraz „dieta” należy rozumieć jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa. Osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego bycia taką osobą. Ustalona w stałej kwocie dieta w formie ryczałtu miesięcznego traci charakter

rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Sąd zaakcentował, że zakresem regulacji uchwały podejmowanej na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, stwierdzono z kolei: „Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady, to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem wyrażonym przez Wojewodę, iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji” (por. również wyrok WSA w Gliwicach z 20 kwietnia 2022 r., III SA/Gl 275/22).

W § 2 uchwały przewidziano wysokość miesięcznych diet dla sołtysów. Stosownie do § 4 uchwały: „W przypadku gdy w danym miesiącu nastąpiło odwołanie albo przyjęcie rezygnacji sołtysa lub upływa kadencja sołtysa, należną miesięczną dietę nalicza się proporcjonalnie do czasu pełnienia funkcji sołtysa w danym miesiącu”.

Zdaniem organu nadzoru cytowany zapis § 4 uchwały narusza w stopniu istotnym art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminny, ponieważ ogranicza potrącenie diety sołtysów jedynie do przypadków „gdy w danym miesiącu nastąpiło odwołanie albo przyjęcie rezygnacji sołtysa lub upływa kadencja sołtysa”, przy jednoczesnym braku regulacji dotyczących sytuacji, gdy osoby te nie wykonują przez dłuższy czas swoich obowiązków. Tym samym konieczne jest stwierdzenie nieważności tego przepisu w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Agata Sobczyk

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Sierakowie

Burmistrz Gminy Sieraków